

ת"פ 69603/11/18 - מדינת ישראל נגד רפיק סלאימה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 69603-11-18 מדינת ישראל נ' סלאימה(עציר)

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

המאשימה מדינת ישראל

נגד

הנאשם רפיק סלאימה (עציר)

בא-כוח המאשימה: עו"ד עמרי כהן

בא-כוח הנאשם: עו"ד אריאל הרמן

גזר דין

ביום 11.4.2019 הודה הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, במסגרת הסדר טיעון, והורשע בעבירת הצתה, לפי סעיף 448 (רישה) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**).

הסדר הטיעון כלל הסכמה בעניין העונש, כך על הנאשם יוטלו עונש מאסר למשך שלושה-עשר חודשים וכן מאסר מותנה למשך תקופה שיקבע בית המשפט. עם זאת, הסדר הטיעון לא כלל הסכמה בעניין פיצויים למתלוננים ואף לא כלל הסכמה בעניין בקשת המאשימה לחילוט רכבו של הנאשם, שבעניינה הוסכם כי תידון בנפרד, לאחר מתן גזר הדין.

2. **העובדות שבהן הודה הנאשם:** הנאשם והמתלוננים, דאוד דגאני, אשתו ג'יהאד ובתם ג'דיר (להלן - **המתלוננים**), גרים בסמיכות ברחוב סלאח א-דין 32 בירושלים. בין הנאשם לבין המתלוננים קיים סכסוך מתמשך, שעניינו חלקת הקרקע שבה גרים המתלוננים. על רקע סכסוך זה גמלה בלבו של הנאשם ההחלטה להצית את כלי הרכב של המתלוננים.

בלילה שבין יום 15.11.2018 ליום 16.11.2018, סמוך לחצות הלילה, יצא הנאשם מחניית ביתו, אשר כאמור, סמוכה לביתם של המתלוננים, בעודו נוהג ברכבו מסוג טויוטה לאנד קרוזר בצבע לבן (מ"ר 03001751) (להלן - **הרכב**). הנאשם נסע ברחובות הסמוכים לביתו ולביתם של המתלוננים עד שהגיע לרחוב א זהרא (להלן - **הרחוב**), שם נמצא מכון אולברייט למחקר ארכיאולוגי (להלן - **המכון**). בהגיעו לתחילת הרחוב, פנה הנאשם ימינה והחנה את רכבו. הוא יצא מרכבו לבוש בחרמונית, הסתכל סביבו, חזר לרכב והמשיך בנסיעה איטית למרחק של עוד מספר מטרים עד שעצר את רכבו סמוך לשער המכון.

כעבור מספר דקות כיבה הנאשם את מנוע רכבו ויצא ממנו עם שני אנשים נוספים, שזהותם אינה ידועה למאשימה (להלן - **האחרים**). הנאשם והאחרים חצו את חצר המכון והתקדמו לעבר גדר העשויה רשת ברזל, המפרידה בין המכון לבין ביתם של המתלוננים. הנאשם והאחרים חתכו את הגדר ונכנסו אל חצר הבית. אותה עת חנה במקום, צמוד לפתח הבית, רכב מסוג ניסאן טידה (מ"ר 5131364), השייך לג'דיר (רכב הניסאן). הנאשם והאחרים ניפצו את החלון השמאלי האחורי של רכב הניסאן והציתו אותו. כתוצאה מכך, פרצה שריפה במקום שאף חדרה לביתם של המתלוננים.

כתוצאה מהשריפה המתוארת נגרמו נזקים כבדים לרכב הניסאן ולגג הרעפים המצוי מעליו. כמו כן, כתוצאה מהאש והעשן שחדרו אל הבית, ניזוקה גם ספה שהייתה בקומה הראשונה של הבית וכן נגרמו נזקי פיח במספר מוקדים בפתחי המיזוג ובתקרות הקומה הראשונה והקומה השנייה של ביתם של המתלוננים.

3. **הרשעותיו הקודמות של הנאשם:** לחובת הנאשם תשע הרשעות קודמות, בעוד ששתי האחרונות משנת 2016, אחת בעבירת איומים שבעטיה הוטל עליו עונש מאסר מותנה והשנייה, בעבירה של רכישת חלקי נשק, בעטיה הוטל עליו מאסר בפועל למשך חודש ומאסר מותנה. בנוסף הורשע הנאשם בעבר, בעבירות הבאות: בשנת 2009 הורשע בשתי עבירות של החזקת סמים לשימוש עצמי ובעבירה של החזקת נכס חשוד כגנוב. הוטל עונש מאסר מותנה והתחייבות להימנע מעבירה; הרשעה נוספת בשנת 2009 בעבירת פציעה, בעטיה הוטל עונש מאסר למשך שנה ועונש מאסר מותנה; בשנת 2008 הורשע בשתי עבירות איומים ועבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. העונש שהוטל היה מאסר בפועל למשך שלושה חודשים ומאסר מותנה; בשנת 2001 הורשע בעבירה של תקיפת עובד ציבור והתנהגות פרועה במקום ציבורי. הוטל עונש מאסר בפועל למשך 45 יום ומאסר מותנה; בשנת 2001 הורשע בעבירה של הפרעה לשוטר במילוי תפקידו. הוטל עונש מאסר מותנה, קנס והתחייבות להימנע מעבירה; בשנת 1999 הורשע בעבירת איומים והוטל עונש מאסר מותנה וקנס; בשנת 1993 הורשע בעבירת ניסיון פציעה או חבלה זדונית, תקיפה בתנאים מחמירים ותקיפה סתם. הוטל עונש מאסר בפועל למשך שבעה חודשים ומאסר מותנה.

4. **תמצית טענות המאשימה:** בא-כוח המאשימה ביקש מבית המשפט לכבד את עונש המאסר בפועל שעליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון. שכן, לטענתו, עונש זה מאזן באופן סביר בין חומרתה הרבה של העבירה ועברו הפלילי המכביד של הנאשם, לבין קשיים ראייתיים משמעותיים בתיק הנדון וכן העובדה שהנאשם הכיר באחריותו והודה, ובכך חסך זמן שיפוטי רב.

עוד הוסיף בא-כוחה של המאשימה, כי על-פי הפסיקה, לעבירת ההצתה שעבר הנאשם (על-פי סעיף 448 רישא בחוק העונשין) ישנו מנעד ענישה רחב ולכן אין הצדקה לחרוג מהעונש שעליו הוסכם.

בעניין הפיצויים למתלוננים הוסיף, כי יש לקבוע פיצוי בשיעור שיהלום את הנזקים הכבדים שנגרמו לרכב ולמבנה, לרבות הנזק שנגרם בתוך הבית.

5. **תמצית טענות הנאשם:** בדומה לטענותיו של בא-כוח המאשימה, גם בא-כוחו של הנאשם ביקש לכבד את הסדר הטיעון ועמד על כך שבעת ההסכמה על משך תקופת המאסר בפועל, נלקחו בחשבון כל השיקולים הרלוונטיים שעליהם עמד בא-כוחה של המאשימה.

בעניין הפיצויים שייפסקו למתלוננים, ביקש בא-כוח הנאשם להימנע מקביעת פיצוי במסגרת גזר הדין ולחלופין להסתפק בסכום פיצוי נמוך. זאת בהתחשב בין השאר, בשיקולים הבאים: הנאשם אב לשמונה ילדים בני שנתיים עד 22 והוא המפרנס היחיד; הרכב שהוצת היה ישן מאד, לא הוגשו ראיות בעניין שוויו ובעניין היקף הנזק ולכן יש קושי להעריך זאת; פיצויים הנפסקים במסגרת גזר דין אמורים לשקף פיצוי סמלי, שאינו בהכרח משקף את הנזק הממשי, שלגביו יש לנהל

הליך נפרד הכולל הוכחה של היקף הנזק; יש להניח שלמתלוננים ניתן פיצוי מחברת הביטוח המבטחת את הרכב, אשר יש להניח שתתבע מהנאשם לשפות אותה על סכום הפיצויים ששולם; יש להתחשב בעובדה שהנאשם והמתלוננים הם שכנים שעתידים להמשיך לחיות בשכנות. לכן, יש להעדיף את הסדרת הפיצוי הכספי ביניהם על פני קביעתו במסגרת גזר הדין, ובכך להימנע מהגברת המתחים בין הנאשם למתלוננים.

6. **השיקולים שנשקלו בעת קביעת עונש המאסר לנוכח הסדר הטיעון:** בעת שקילת העונש, נשקלו השיקולים שעליהם עמדו באי-כוח הצדדים, שהם כאמור, מצד אחד חומרת העבירה של הצתת רכוש ותוצאותיה של ההצתה במקרה הנדון וכן עברו המכביד של הנאשם כפי שפורט לעיל.

מנגד נשקלה העובדה שהמאשימה ראתה לנכון להסכים שיושת עונש קל יחסית לנוכח קשיים ראייתיים משמעותיים בהוכחת העבירה, העובדה שהנאשם הכיר באחריותו והודה ובכך חסך זמן שיפוטי רב וכן העובדה שעונש המאסר שהוסכם מצוי בטווח רמת הענישה הנוהגת בנסיבות דומות.

לנוכח שיקולים אלו מצאתי כי עונש המאסר שעליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון הולם את העבירה שבה הורשע הנאשם ועל כן החלטתי לכבדו.

7. **פיצויים למתלונן:** בפסק הדין בעניין רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל (8.8.2007) (כבוד הנשיאה ד' ביניש) נדון בהרחבה נושא הפיצוי הכספי הנפסק למתלונן במסגרת ההליך הפלילי (על-פי סעיף 77 בחוק העונשין). בית המשפט עמד בין השאר, על תכליותיו של פיצוי זה ובכללן אלו: מתן סעד מידי לקורבן העבירה מבלי שיידרש להמתין עד תום ההליך אזרחי, אם ינקוט הליך זה; הכרה חברתית בסבלו של הנפגע ושיתופו בהליך הפלילי; רכיב היטהרות לנאשם אשר תשלום הפיצוי עשוי לסייע בשיקומו (שם, פסקה 19. כן ראו: פסקאות 11-23).

לצד תכליות אלו הדגיש בית המשפט, כי אין בפיצוי הנפסק בהליך הפלילי כדי למצות את מלוא הנזק ואף אין בו כדי לייתר את התביעה האזרחית שאותה רשאי להגיש נפגע העבירה, ואשר במסגרתה יוכל להוכיח את מלוא נזקיו. במסגרת אותה תביעה, אם תוגש, אף יוכל בית המשפט לבחון אם כדי להימנע מכפל פיצוי, יש לנכות מסכום הפיצוי שייפסק בהליך האזרחי את הפיצוי שנפסק לנפגע העבירה במסגרת ההליך הפלילי (שם, פסקאות 19-23).

באשר להיקף הפיצוי, הטעים בית המשפט, כי הגם שהגשת תביעה אזרחית אינה שוללת פסיקת פיצויים לפי סעיף 77 בחוק העונשין, הרי שהפיצוי מוגבל לרמת פיצוי מסוימת. שכן, "אין הפיצוי ממצה בהכרח את הסעדים האזרחיים אשר ייתכן והנפגע זכאי להם ... מדובר בפיצוי שאינו מחייב הליך של הוכחת נזק, ואשר נפסק בהתאם להתרשמותו והערכתו של בית המשפט, בדרך כלל על-פי נתונים המובאים בפניו שלא על דרך ההוכחה המקובלת בהליך האזרחי ... בע"פ 11178/04 פלוני נ' מדינת ישראל (טרם פורסם, 1.9.2005) אף הודגש כי הפיצוי הנפסק לנפגע העבירה לפי סעיף 77 הינו פיצוי סמלי בלבד, אשר אינו מהווה 'פיצוי ממשי'. הוזה אומר, הפיצוי שנפסק לפי סעיף 77 לחוק אינו ממצה את הסעדים האזרחיים העשויים לעמוד לנפגע" (שם, פסקה 21).

נמצא אם כן, שככלל, הפיצוי הפלילי נועד לענות על מספר תכליות - סעד מידי לקורבן, הכרה חברתית בסבלו של הקורבן והיטהרות לנאשם - אך אין בו כדי להחליף את ההליך האזרחי שנועד להיטיב את כל נזקי הניזוק. מדובר אפוא, בפיצוי שהוא בעיקרו "אקט סמלי-חינוכי-ערכי ואינו מהווה פיצוי ממשי" (ע"פ 11178/04 פלוני נ' מדינת ישראל (1.9.2005), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה א(5) (להלן - **ע"פ 11178/04 פלוני**)).

בענייננו, נזקי הרכוש שהסב הנאשם למתלוננים, מצדיקים לחייבו בתשלום פיצוי. אף נראה, כי דווקא עובדת היותם שכנים מצדיקה את תשלום הפיצוי, אשר עשוי לחזק את מרכיב המחילה האפשרית מצד המתלוננים שהם שכניו של הנאשם. לפיכך, בהתחשב בשיקולים שעליהם עמד בא-כוח הנאשם ובהם אי הוכחת היקף הנזק, העובדה שלא מן הנמנע שתוגש נגד הנאשם תביעה כספית בשל נזקי הרכוש שגרם (בין תביעה שיגישו המתלוננים ובין תביעת שיפוי מטעם חברת הביטוח שפיצתה את המתלוננים) וכן היותו בעל משפחה גדולה שעול פרנסתה עליו, נראה כי ניתן להסתפק בפיצוי שיהיה יותר "אקט סמלי-חינוכי ערכי" ופחות "פיצוי ממשי" (כאמור בעניין ע"פ 11178/04 פלוני).

לפיכך, סכום הפיצוי הכספי יועמד על סך 6,000 ₪ וישולם כאמור להלן.

8. גזר הדין: על הנאשם יוטלו אפוא, העונשים הבאים:

- א. מאסר בפועל למשך 13 חודש, החל מיום מעצרו ביום 16.11.2018.
- ב. מאסר מותנה למשך שישה חודשים. הנאשם לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת הצתה.
- ג. מאסר מותנה למשך שלושה חודשים. הנאשם לא יישא עונש מאסר זה, אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מיום שחרורו מן המאסר עבירת היזק בזדון לרכוש או עבירה של גרימה ברשלנות לשריפת דבר לא לו.
- ד. פיצוי למתלוננים בסך 6,000 ₪. תשלום הפיצוי לאחד משלושת המתלוננים, ייחשב תשלום לשלושתם. הפיצוי ישולם תוך 30 יום מיום שחרור הנאשם מהמאסר בפועל.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

ניתן היום, ט' בניסן תשע"ט, 14 באפריל 2019, במעמד הנאשם ובאי-כוח הצדדים.